

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки та психології

(підпис) Пономаренко О.В.
(ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 202 _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Неврологічні основи логопедії
підготовки здобувачів бакалаврського рівня
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Логопедія
спеціалізації / предметної спеціальності 016.01 Логопедія
спеціальності 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

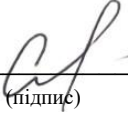
ВИКЛАДАЧ: Апухтіна В.В., доктор філософії, доцент кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри **соціальної педагогіки**
та спеціальної освіти

Протокол №1 від “26” серпня 2026 р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

(підпис) Н.В. Заверико
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Соловйова Т.Г.
(ініціали, прізвище)

2026 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Е-mail: va46cible@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10597>

Телефон: +380663570017

Інші засоби зв'язку: Viber, WhatsApp

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти, 8 корпус, ауд. 219

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування знань про будову та функціонування мозкових (центральної) та периферичних мовленнєвих відділів; причин, сутності та механізмів розладів мовлення внаслідок ураження різних рівнів нервової системи.

Основними завданнями викладання дисципліни «Неврологічні основи логопедії» є:

- ознайомити студентів зі мозковою організацією мовленнєвої діяльності;
- навчити структурній організації мовленнєвої діяльності у віковому аспекті;
- ознайомити з основними неврологічними синдромами та симптомами порушень мовлення;
- дати студентам уявлення про основні неврологічні захворювання, які призводять до мовленнєвих порушень;
- познакомити студентів з основними проявами та механізмами алалії, афазії, дизартрії, дислексії, дисграфії, дискалькулії, заїкання;
- навчити розуміти та використовувати спеціальну неврологічну термінологію.

Пререквізити: «Логопедія», «Основи нейрофізіології», «Анатомія, фізіологія дитини з основами гігієни фіз. культури», «Спеціальна психологія».

Постреквізити: «Логопедія», «Навчальна практика», «Виробнича практика», «Діагностика мовленнєвих порушень».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	32 год.	4 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	16 год.	4 год.
Самостійна робота	72 год.	112 год.
Консультації	Згідно з графіком консультацій	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10597	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
Компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності. СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.	Методи навчання: Лекції: відео-лекція, метод аудіо-візуального спілкування, традиційні методи (словесні, демонстрація). Семінарські заняття: панельна дискусія, проблемно-пошуковий, метод модерації, навчання в команді, ділові ігри, case-study, навчальні задачі. Практичні заняття: навчальні дискусії, навчальні задачі, методи навчання за допомогою взаємодії здобувача з освітніми ресурсами. Самостійна робота: пошукові, дослідницькі, аналітичні роботи у т. ч. на освітній платформі Moodle. Методи в умовах дистанційного навчання: самонавчання, метод проблемного навчання, метод кейсів, інтерактивні методи із використанням платформи Zoom, Labster Stimulation, Mozaik Education, інтерактивні робочі аркуші Wizer.me	Контрольні заходи: Поточний контроль: тестування; доповіді; інтерактивні робочі аркуші; рольові, режисерські ігри; захист альбома з ілюстраціями; Підсумковий контроль – екзамен.
РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації – логопедія, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження. РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти. РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань. РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного, зокрема мовленнєвого розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти. РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність. РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку. РН20. Застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нервова система та анатомія мовленнєвого апарату.

Тема 1. Будова та функції нервової системи.

Будова, функції та принципи роботи нервової системи. Центральна та периферійна нервові системи. Еволюція нервової системи. Філогенез. Види нейронів. Рефлекторна дуга.

Тема 2. Периферійний відділ мовленнєвого апарату.

Дихальна система. Фізіологічний і мовленнєвий видих. Внутрішні й зовнішні м'язи гортані. Механізм голосоутворення. Якості ротової й носової порожнин як резонаторів. М'язовий апарат язика.

Тема 3. Черепно-мозкові нерви: значення у мовленнєвому акті.

Загальна анатомо-фізіологічна характеристика 12 пар черепно-мозкових нервів.

Змістовий модуль 2. Мозкова організація вищих психічних функцій

Тема 4 Сенсомоторний розвиток.

Розвиток мозку дитини після народження. Рефлекси новонародженого. Етапи задіяння різних рівнів ЦНС у віковому аспекті. Характеристика етапів онтогенезу. Особливості розвитку аналізаторних систем, моторики та мовлення у віковому аспекті.

Тема 5. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту.

Формування вищих психічних функцій. Функціональні блоки мозку. Поля Бродмана. Поля Кемпбелла. Функціональне значення різних відділів нервової системи для мовленнєвої діяльності, центральний відділ мовленнєвого апарату, локалізація сомато-сенсорних функцій, латералізації мовленнєвих та рухових функцій. Нейроанатомічні механізми пам'яті, сприймання простору та часу, уваги. Нейроанатомічні механізми емоційної взаємодії, префронтальна та лімбічна системи.

Змістовий модуль 3. Неврологічні основи порушень мовлення.

Тема 6. Рухові порушення.

Система довільних рухів. Ураження пірамідної системи. Ураження екстрапірамідної системи. Види рухових порушень. Ураження мозочка.

Тема 7. Чутлива система і симптоми її ураження.

Види і типи розладів чутливості. Синдроми ураження чутливих шляхів на різних рівнях. Порушення чутливості, які спостерігаються при локалізації патологічного процесу на різних рівнях висхідних провідних шляхів.

Змістовий модуль 4. Фізіологія порушень нервової системи. Дизартрії.

Тема 8. Фізіологія порушень нервової системи.

Етіологія виникнення порушень нервової системи. Основні синдроми порушень вищих психічних. Неврологічні принципи організації мовленнєвого акту. Методи неврологічного виявлення порушень мовленнєвого розвитку. Клінічні прояви, характер мовленнєвих розладів.

Тема 9. Дизартрії.

Дизартрії, як прояв розладів іннервації мовленнєвого апарату. Дизартрії, обумовлені центральним і периферичними парезами та паралічами. Непаретичні форми дизартрії. Клініко-неврологічна характеристика форм дизартрії.

Змістовий модуль 5. Порушення мовлення при ураженні центральної та периферичної НС.

Афазії та алалії.

Тема 10. Клініко-неврологічна характеристика розладів афазій при локальних ураженнях мозку. Історичний екскурс. Оптико-мнестична афазія. Акустико-мнестична афазія. Сенсорна афазія. Аферентна моторна афазія. Семантична афазія. Еферентна (кінетична) моторна афазія. Амнестична афазія. Моторна та сенсорна алалії.

Тема 11. Алалія як системне недорозвинення мовлення.

Класифікації алалій, причини алалії, мозкові механізми та симптомокомплекс сенсорної алалії, мозкові механізми та симптомокомплекс моторної алалії. Мозкові механізми та симптомокомплекс сенсорномоторної або моторносенсорної алалії.

Змістовий модуль 6. Порушення писемного мовлення та темпо-ритмічного складової мовлення.

Тема 12. Дисграфія, дислексія, дискалькулія.

Етіологія та патогенез алексії та дислексії. Мозкова організація процесу читання. Класифікація дислексій: латаральна фонематична, літеральна оптична, граматична, семантична. Етіологія та патогенез аграфії та дисграфії. Мозкова організація процесу письма. Класифікація дисграфій: акустична, артикуляційно-акустична, пов'язана, дисграфія на ґрунті недостатньої сформованості аналізу і синтезу мовленнєвого потоку, оптична, моторна, граматична. Дискалькулії.

Тема 13. Темпоритмічні розлади мовлення. Заїкання.

Етіопатогенез порушень темпу, ритму, плавності мовлення. Заїкання: механізм, причини, симптоматику, форми. Порушення кірково-підкіркових зв'язків в етіології та патогенезі темпоритмічних розладів мовлення.

Тема 14. Порушення мовлення при інших патологічних станах ЦНС.

Етіологія та патогенез шизофренії, епілепсії, хвороб Паркінсона та Альцгеймера, інтелектуальній недостатності. Особливості розвитку мовлення при цих станах.

4. Структура навчальної дисципліни

Т и ж д е н ь	Вид заняття / роботи	Назва теми курсу та її короткий зміст	Денна (год.)	Заочна (год.)
1	Лекція 1	Тема 1. Будова та функції нервової системи. Будова, функції та принципи роботи ЦНС і ПНС, еволюція НС, види нейронів та рефлексорна дуга.	2	2
1	Лекція 2	Тема 2. Периферійний відділ мовленнєвого апарату. Анатомія дихальної системи, голосоутворення, резонансні порожнини та м'язовий апарат язика.	2	0
2	Практичне 1	Теми 1, 2 (Анатомо-фізіологічні основи). Семінар-практикум з аналізу рефлексорної дуги та м'язового апарату голосоутворення.	2	0
3	Лекція 3	Тема 3. Черепно-мозкові нерви: значення у мовленнєвому акті. Анатомо-фізіологічна характеристика 12 пар ЧМН.	2	0
3	Лекція 4	Тема 4. Сенсомоторний розвиток. Розвиток мозку дитини після народження, рефлекс новонародженого, віковий онтогенез моторики та аналізаторів.	2	0
4	Практичне 2	Теми 3, 4 (Неврологічний розвиток). Аналіз ролі ЧМН у забезпеченні мовленнєвого акту та етапів онтогенезу.	2	0
5	Лекція 5	Тема 5. Неврологічні засади організації мовленнєвого акту. Функціональні блоки мозку, поля Бродмана і Кемпбелла, латералізація мовлення та нейроанатомічні механізми психічних функцій.	2	0
5	Лекція 6	Тема 6. Рухові порушення. Система довільних рухів, ураження пірамідної, екстрапірамідної та мозочкової систем, види рухових розладів.	2	0
6	Практичне	Теми 5, 6 (Організація мовлення та	2	2

	3	моторики). Практичний аналіз функціональних блоків мозку та розбір патогенезу рухових порушень.		
7	Лекція 7	Тема 7. Чутлива система і симптоми її ураження. Види і типи розладів чутливості, провідні шляхи та синдроми їх патології.	2	0
7	Лекція 8	Тема 8. Фізіологія порушень нервової системи. Етіологія порушень НС, синдроми уражень вищих психічних функцій, неврологічні методи виявлення розладів.	2	0
8	Практичне 4	Теми 7, 8 (Чутливі та загальні розлади). Обговорення проявів уражень вищих психічних функцій та провідних шляхів чутливості.	2	0
9	Лекція 9	Тема 9. Дизартрії (Частина 1). Дизартрії як розлади іннервації мовленнєвого апарату, зумовлені центральними та периферійними парезами/паралічами.	2	2
9	Лекція 10	Тема 9. Дизартрії (Частина 2). Непаретичні форми дизартрії та їх клініко-неврологічна характеристика.	2	0
10	Практичне 5	Тема 9 (Патологія іннервації мовлення). Диференційна діагностика паретичних та непаретичних форм дизартрії.	2	0
11	Лекція 11	Тема 10. Клініко-неврологічна характеристика розладів афазій. Оптико- та акустико-мнестичні, сенсорна, аферентна та еферентна моторні, семантична, амнестична афазії.	2	0
11	Лекція 12	Тема 11. Алалія як системне недорозвинення мовлення (Частина 1). Класифікації, причини, мозкові механізми та загальні симптомокомплекси алалій.	2	0
12	Практичне 6	Тема 10 (Діагностика афазій). Аналіз та порівняння мовленнєвих розладів при різних клінічних типах афазій.	2	0
13	Лекція 13	Тема 11. Алалія як системне недорозвинення мовлення (Частина 2). Глибоке вивчення мозкових механізмів та симптомів сенсорної, моторної та сенсомоторної алалії.	2	0
13	Лекція 14	Тема 12. Дисграфія, дислексія, дискалькулія. Мозкова організація читання та письма, класифікація дислексій та дисграфій.	2	0
14	Практичне 7	Тема 11 (Дослідження алалії). Порівняльний клініко-педагогічний аналіз моторної та сенсорної алалії.	2	2
15	Лекція 15	Тема 13. Темпоритмічні розлади мовлення. Заїкання. Етіопатогенез порушень темпу/плавності мовлення, порушення кірково-підкіркових зв'язків.	2	0
15	Лекція 16	Тема 14. Порушення мовлення при інших патологіях ЦНС. Особливості мовленнєвого	2	0

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

		розвитку при шизофренії, епілепсії, хворобах Паркінсона та Альцгеймера, інтелектуальній недостатності.		
1 6	Практичне 8	Теми 12-14 (Писемне мовлення, темп та комплексні патології). Практичний аналіз заїкання, дисграфій та розвитку мовлення при станах ЦНС.	2	0
Разом:			48	8

Розподіл годин самостійної роботи за темами курсу

№ теми	Назва теми курсу	СРС Денна (год)	СРС Заочна (год)
Тема 1	Будова та функції нервової системи	5	8
Тема 2	Периферійний відділ мовленнєвого апарату	5	8
Тема 3	Черепно-мозкові нерви: значення у мовленнєвому акті	5	8
Тема 4	Сенсомоторний розвиток	5	8
Тема 5	Неврологічні засади організації мовленнєвого акту	5	8
Тема 6	Рухові порушення	5	8
Тема 7	Чутлива система і симптоми її ураження	5	8
Тема 8	Фізіологія порушень нервової системи	5	8
Тема 9	Дизартрії (паретичні та непаретичні форми)	6	8
Тема 10	Клініко-неврологічна характеристика розладів афазій	6	8
Тема 11	Алалія як системне недорозвинення мовлення	6	8
Тема 12	Дисграфія, дислексія, дискалькулія	5	8
Тема 13	Темпоритмічні розлади мовлення. Заїкання	5	8
Тема 14	Порушення мовлення при інших патологічних станах ЦНС	4	8
РАЗОМ	Самостійна робота студентів (СРС)	72	112

5. Види і зміст контрольних заходів

ПІДСУМКОВІ КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ:

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми «Периферійний відділ мовленнєвого апарату» Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи,	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (10*0,4). Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		аналіз кейсів тощо.		
Самостійне завдання 1	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Будова та функції нервової системи». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.2 бала (10*0,2). Максимум 2 бали за правильні відповіді на всі питання.	2
Самостійне завдання 2	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Структура та функції ЦНС». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.2 бала (10*0,2). Максимум 2 бали за правильні відповіді на всі питання.	2
Практичне заняття 2	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Сенсомоторний розвиток». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (10*0,4).	4
Практичне заняття 3	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Неврологічні засади організації мовленнєвого акту». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4
Практичне заняття 4	Виконання інтерактивних завдань	Контрольний захід складається з 10 питань,	Кожне правильно виконане завдання	4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	на онлайн-платформі	які стосуються теми: «Рухові порушення». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	оцінюється в 0.4 бала (10*0,4).	
Практичне заняття 5	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Чутлива система і симптоми її ураження». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4
Практичне заняття 6	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Фізіологія порушень нервової системи». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (10*0,4).	4
Практичне заняття 7	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Дизартрії». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4
Практичне заняття 8	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Клініко-неврологічна характеристика розладів афазій при локальних ураженнях мозку». Завдання можуть	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (10*0,4).	4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.		
Практичне заняття 9	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Алалія як системне недорозвинення мовлення». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4
Практичне заняття 10	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (10*0,4).	4
Практичне заняття 11	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Дисграфія, дислексія, дискалькулія». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4
Практичне заняття 12	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (10*0,4).	4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Практичне заняття 13	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Темпоритмічні розлади мовлення. Заїкання». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Максимум 4 бали за правильні відповіді на всі питання.	4
Практичне заняття 14	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Порушення мовлення при інших патологічних станах ЦНС». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (5*0,4).	2
Практичне заняття 14	Виконання інтерактивних завдань на онлайн-платформі	Контрольний захід складається з 10 питань, які стосуються теми: «Порушення мовлення при інших патологічних станах ЦНС». Завдання можуть містити різні типи питань: множинний вибір, встановлення відповідностей, короткі відкриті відповіді, інтерактивні вправи, аналіз кейсів тощо.	Кожне правильно виконане завдання оцінюється в 0.4 бала (5*0,4).	2
Усього поточний контроль	16			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки надані на сторінці курсу в Мудл.	Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	20
	Практичне завдання: підготовка та захист альбома	Зміст, вимоги до оформлення: завдання передбачає демонстрацію альбому з матеріалами курсу	Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи: -	20

		(малюнки, таблиці) та вміння орієнтуватися в анатомо-фізіологічних та патологічних станах роботи органів мовленнєвої діяльності та ЦНС. Список елементів Альбому надані на сторінці курсу в Мудл.	наявність всіх малюнків та таблиць – 5 б. - вміння продемонструвати запитуване на малюнку – 5 б. - вміння чітко, планомірно відповідати на питання за матеріалами альбому – 10 б.	
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Дойдж Н. Самовідновлення мозку / переклад А. Марховська. Київ : «Наш формат», 2020. 416 с.
2. Коц С.М., Коц В.П. Вікова фізіологія та вища нервова діяльність. Навчальний посібник. Харків: ХНПУ, 2020. 288 с.
3. Лопатинська Н. А. Неврологічні основи логопедії : курс лекцій : навчальний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Київ, 2017. 147 с.
4. Лопатинська Н. А. Неврологічні основи логопедії : робочий зошит для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Київ, 2017. 114 с.
5. Махукова Т. В. Неврологічні основи логопедії: курс лекцій для студентів спеціальності 6.010105 «Корекційна освіта за нозологіями» Інституту педагогіки і психології : навчально — методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 135 с.
6. Тихонова К. Труднощі навчання: дислексія, дисграфія, диспраксія, дискалькулія. Харків : Ранок, 2020. 152 с.
7. Шеремет М. К., Боряк О. В. Неврологічні основи логопедії : навч. посіб. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 252 с.

Додаткова:

1. Friedmann N., Coltheart M. Types of developmental dyslexia. Handbook of communication disorders. De Gruyter Mouton, 2018. P. 721-752.
2. Schölderle T., Haas E., Ziegler W. Childhood Dysarthria: Auditory Perceptual Profiles Against the Background of Typical Speech Motor Development. Journal of Speech, Language. Volume 65. 2022. P. 2114–2127.
3. Seikel J. A., Drumright D. G., King D. W. Anatomy & physiology for speech, language, and hearing. Cengage Learning, 2015. Bauman-Wängler J. A. Articulatory and phonological impairments: A clinical focus. Pearson/Allyn and Bacon, 2008.
4. Ільяна В. М. Сучасний стан вивчення читання як процесу (психолого-педагогічний аспект). *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2012. №. 3 (1). С. 36-40.
5. Лопатинська Н. Нейроонтогенетичні фактори становлення функціональної системи мови та мовлення. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2017. Т. 1. №. С. 386-398.
6. Лопатинська Н. А. Нейроонтогенетичні фактори становлення функціональної системи мови та мовлення. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2017. Вип. 13. С. 387–399

7. Лопатинська Н. А. Системно-динамічна організація онтогенезу мовленнєвого розвитку. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2017. Вип. 9. Т. 1. С. 131–144.
8. Меліченко В. М. До питання вивчення механізмів читання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення. *Теорія і практика сучасної логопедії* : зб. наук. праць. Київ : Актуальна освіта, 2007. Вип. 4. С. 88-91.
9. Пашковський В. М. Вікові особливості зорового, слухового, вестибулярного, смакового, нюхового аналізаторів. симптоматика їх порушень в залежності від рівня ураження : методична розробка для самостійної роботи студентів. Чернівці, 2009. 12 с.
10. Рібцун Ю. В. Роль сукцесивних і симультанних факторів у психомовленнєвому розвитку дітей. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*. 2022. С. 280.
11. Станецька Г. М. Особливості логопедичної допомоги дорослим з екстрапірамідною патологією: дис. канд. пед. наук : 13.00.03 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2021. 313 с.
12. Тихонова К. Труднощі навчання: дислексія, дисграфія, диспраксія, дискалькулія. Харків : Кенгуру, 2021. 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В. Психофізіологія раннього онтогенезу. URL: <https://inlnk.ru/Pm9QjE>
2. Дизартрія. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Gq3YeFBRCQs>
3. Розвиток головного мозку новонародженого по місяцях. URL: <http://vamporada.info/?p=1559>
4. Мозкові центри мовлення. URL: <https://inlnk.ru/poX7MZ>
5. М'язи і фасції голови. Діафрагма. URL: <https://anatom.ua/basis/text/all/1-24/>
6. The Nervous System In 9 Minutes. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=44B0ms3XPKU>
7. Understood.org. What is dyslexia? URL: <https://www.understood.org/>
8. Anatomy and Physiology of Nervous System Part Brain. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=WtY8qZo-EIA>
9. Lymph nodes of the head, neck and arm. URL: <https://www.kenhub.com/en/library/anatomy/lymph-nodes-of-the-head-neck-and-arm>

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Оцінювання результатів самоосвіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 50 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел. Будь-яка ідея, думка чи речення, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (опитувань, тестових робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>